

Naročnina za krajjevo
SIS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 30 D. Letno 360 D.
Oglasi: enostopna mm vrsta
skraj 50 para, večkrat popis

JUGOSLAVIJA

Plačano do:

Licejalna knjižnica

Uredništvo:

Woltova ulica 1/1. Telefon 380.

Uprava:

Telefon 44

Pavšalni franko.

Ljubljana.

ni se ne vračajo.
am je priložiti znamka
za odgovor.

Manifestacijski volilni SHOD

priredi v sredo 29. novembra 1922 ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela „UNIONA“

„Jugoslovanska zajednica“.

Govorili bodo: Dr. Vladimir Ravnihar, Ivan Tavčar, dr. Karel Triller, Ivan Deržić.

Vsak zaveden volilec, ki mu je na srcu blagor Ljubljane, vsakdo, ki hoče, da ostane Ljubljana napredna, narodna in socijalistična, mora priti na shod.

Pribičevićeva izjava.

PRIBIČEVIĆ SI LASTI NASLOV POSTENEGA POLITIKA. — NJE-
GOVO SODELOVANJE Z BLOKOM IZKLJUČENO.

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Danes se je vrnil semkaj iz svojega bivanja v Zagrebu minister prosvete Pribičević. Izjavil je, da je on za časa svojega bivanja v Zagrebu skušal priti v kontakt s hrvatskim blokom, popolnoma izmišljena. Niti enemu po-

štenemu politiku ne pride na misel, da bi delal zajedno z elementi, ki zahtevajo, da se na telesu naše edinstvene domovine tvorijo posebne plemenske republike. (Zdi se nam, da g. Pribičević ne pozna basni o kislem grozdju. Op. ur.)

Dr. Žerjav proti 8 urnemu delavniku.

MINISTER ZA SOCIJALNO POLITIKO JE ODPRASIL OSEMURNI
DELAVNIK.

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Minister za socialno politiko dr. Žerjav je odredil, da se delavni čas pri delavcih v bodoče deli na tri kategorije. Pri onih delavcih, ki opravljajo težko fizično delo ne sme delavni čas presegati

osem ur na dan. Pri delavcih, ki opravljajo srednje težko telesno delo, je določena delavna doba z največ 9 ur na dan, a za rokodelce je predvideval kot maksimum 10urni delavnik.

Seja ministrskega sveta.

POLOŽAJ NAŠE DRŽAVE V LAUSANNE PRED MINISTRSKIM SVE-
TOM. — BODOČE ZAKONODAJNO DELO PARLAMENTA.

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Včeraj popoldne se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je prisostvoval pooblaščen minister Nešić, kateri je referiral o položaju naše države na konferenci v Lausanni in o rezultatih svojega razgovora z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem z ozirom na vprašanje izpolnitve rapalskega dogovora in konvencije v St.

Margheriti. Nato se je ministrski svet bavil z vprašanjem invalidskega zakona in stanovanjskim zakonom. Sklenjeno je bilo, da se invalidski zakon kot prvi predloži v rešitev parlamentu v tekočem mesecu. Ravnotako ima tudi stanovanjski zakon skoro stopiti v veljavo. Končno je bil predložen rok referentom za opremo armade.

Odposlanci prof. društva pri Pašiću.

SPOMENICA PROFESORSKEGA DRUŠTVA. — SREDNJEŠOLSKI
PROFESORJI ZAHTEVAJO PRIMERNO KVALIFIKACIJO.

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Danes ob 10. predpoldne je predsednik vlade Pašić sprejel v avdienci celokupno upravo proforskega društva, ki mu je podala svoj memorandum. V tej spomenici se zahteva, da se projekt zako-

na o srednjih šolah čimprej formulira in da se v zakonu o državnih uradnikih dovoljno upošteva tudi kvalifikacija srednješolskih nastavlencev v primeri z kvalifikacijo ostalih državnih uradnikov.

Rusi zahtevajo udeležbo pri vseh pogajanjih v Lausanne.

NOTA RAKOVSKEGA PREDSEDNIKU ORIJENTSKÉ MIROVNE
KONFERENCE.

Lausanne, 28. novembra. (Izv.) Predstavitelj sovjetske Rusije na lausanski konferenci Rakovskij je poslal v Beograd pravkar iz Rusije dosele delegacije, ki ima neomejeno pooblastilo za zastopstvo Sovjetske Rusije in njenih

zaveznikov Ukrajine in Georgije, predsedniku orijentske konference noto, v kateri ga prosi, da se imenovane odposlance nemudoma pripusti k vsem pogajanjem na konferenci.

NOV KREDIT ZA ZUNANJE MINISTRSTVO.

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Kako se doznava, je pomočnik ministra za zunanja dela Nešić zahteval od vlade, da se ministru za zunanja dela dodeli kredit za pokritje tekočega proračuna. Minister za zunanja dela Ninčić je predvideval za leto 1922-23 neke postavke, katere se pa niso pokazale dovoljno visoke za pokritje stroškov. Radi tega je ministrstvu za zunanja dela potreben kredit, s katerim bi se izmenovali nedostatk izpopolnili od 1. januarja do konca avgusta t. l. to je do roka, do katerega traja sedanjí budžet. Vlada je ta kredit v načelu odobrila.

LIKVIDACIJA DOLGOV BIVŠE AVSTRO-OGRSKE.

Pariz, 28. novembra. (Izv.) V hotelu Astoria se je tačas sestala konferenca izvedencev, ki naj proučuje vprašanje razdelitve dolgov bivše avstro-ogrsko monarhije med nasledstvene države. Kakor se predpolaga, bo končno delo imenovane konference koncem prihodnjega tistina.

SPORAZUM MED JUGOSLAVIJO IN MADŽARSKO GLEDE PROMETA.

Osijek, 28. novembra. (Izv.) Na prometni konferenci med odposlanci naše kraljevine in Madžarske je prišlo danes do sporazuma. Sklenjeno je bilo, da se od 1. februarja 1923 vzpostavi promet brzovlakov med Osijekom in Budimpešto preko Pečuja in belega Monastira. Nadalje je bilo sklenjeno, da se od 15. decembra dalje upelje zopet v promet spalne vagona na progi preko Zagreba, Osjeka in Virovitice. Seja se danes še nadaljuje in bo po vsej verjetnosti zvečer zaključena. Po dokončanem delu v Osijeku bo prometna komisija nadaljevala dogovore v Virovitici, kjer bo reševalo vprašanje prometne zveze z Madžarsko iz Virovitice preko Barča.

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Finančni minister namerava izdati odredbo, da se z januarjem 1923 zvišajo takse na alkoholne pijače. To zvišanje takse bi prineslo državi blagajni več kot sto milijonov dinarjev novih dohodkov na leto.

SIŠKA ZA JUGOSLOV. ZAJEDNICO.

Tudi sinočnji shod, ki se je vršil v gostilni Kolenc v Šiški, je lepo uspel. Shod je otvoril v imenu volilnega odbora »Jugoslov. zajednica« g. Kovač. Kot prvi je govoril g. inženier Costaparrari, ki je povdarjal veliki pomen Ljubljane kot prestolice Slovenije. Rekel je, da kot Hrvat ne more razumeti onih slovenskih politikov, ki hočejo Slovenijo razkosati, ne da bi se pri tem ozirali na naše nacionalne interese ob severni naši meji in na naše neosvojeno ozemlje. Pozival je, da 3. decembra gredo vsi na volišče in glasujejo za »Jugoslov. zajednico«. G. Ambrožič se je bavil predvsem s prehrano ni stanovanjskim vprašanjem in pokazal, na kak način misli »Jug. zajednica« ta vprašanja rešiti. Odločno je nastopil proti izvajanjem šahista Vidmarja na sobotnem demokratskem shodu v Kazini, po katerega programu mora Ljubljana gospodarsko nazadovati, ker bo degradirana na nivo provincijalnega mesta, ker ne bo več tretja prestolica, ampak 33 mesto v državi.

Nato je govoril post. Brandner, ki je dokazal, kako velikega pomena so ljubljanske občinske volitve z ozirom na dogodke v Beogradu. Pribičević si v teh dneh, ko njegovemu režimu slaba prede, ničesar bolj ne želi, kakor poraz Jugoslov. zajednice, ker bi bilo s tem utrjeno njegovo stališče v demokratskem klubu proti Lj. Davidoviću, ki želi sporazum s Hrvati. Zato bodo imele ljubljanske volitve na padec režima velik vpliv. Delo, ki se je 10. septembra v Zagrebu začelo, se bo 3. decembra v Ljubljani nadaljevalo in nato v Beogradu končalo s padcem Pašić-Pribičevićevega absolutističnega režima in izvedbo zagrebške rezolucije. Vsem govornikom so zborovalci burno pritrdili. Ko je nato še odgovarjal poslanec Brandner na neka vprašanja glede druginjskih doklad drž. uslužbencem, je predsednik zbor zaključil.

V Šiški je bilo mnogo zabave radi predvračalnega dem. shoda »pri Raci«, o katerem je »Pondeljek« poročal, da se ga je udeležilo 72 demokratov, dočim je bilo na shodu v resnici samo 8 demokratov, vsi drugi so bili zajedničarji in socijalni demokrati. Šiška je toplot jasno videla laž demokratov.

AGRARNA REFORMA.

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Agrarni odbor za Dalmacijo je imel danes sejo, na kateri je nadaljeval diskusijo o razmerah v Dalmaciji.

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Pododbor za proučevanje predloge o ekspropriaciji in razdelitvi veleposestev se je razdelil na dve sekciji. Prvi sekciji načeljuje Ljuba Jovanović, drugi Krizman. S tem se bo pospešilo čim prejšnje proučanje agrarnega zakona in njegovo prednešenje pred parlament.

Bojna poročila.

Curih, 28. novembra: Berlin 0.06375, New-York 536, London 24.30, Pariz 37.10, Milan 25.70, Praga 16.90, Budimpešta 0.23, Bukarešta 3.40, Zagreb 1.80, Varšava 0.035, Dunaj 0.0076, avstrijske krome 0.0076.

Zagreb, 28. novembra. Devize: Amsterdam 2744—2753, Dunaj 0.1125—0.1175, Berlin 0.94—1.14, Bruselj 430—0, Budimpešta 2.95—3.25, Bukarešta 470—0, Italija 325—329, Kodanj 1375—0, Kristianija 1295—1305, London 302.50—307.50, New York 65.50—67.50, Pariz 473.50—478.50, Praga 218.55—221.59, Sofija 45—47, Švica 1295—1305, Varšava 0.50, Valute: Ameriški dolarji 65.50—66.50, bolgarski levi 44—45, českoslovaške krome 215.50—218.50, angleški funti 285—0, francoski franki 468.50—473.50, nemške marke 1.045—0, švicarski franki 1285—1295, italijanske lire 321—325, belgijski franki 422.5—427.50.

Beograd, 28. novembra. Devize: Bukarešta 45, Berlin 1.04, Dunaj 0.12, Sofija 50, Varšava 0.50, Solun 1.20, Budimpešta 2.95, New York 68, London 305, Amsterdam 206, Pariz 465, Praga 220, Zeneva 1300, Bruselj 450, efektivne marke 2.50.

Praga, 28. novembra: Dunaj 0.041225, Berlin 0.325, Rim 150.75, avstrijske krome 0.0415, italijanske lire 149.35, Budimpešta 1.305, Pariz 320.25, London 142, New York 31.475, Curih 589.25, Beograd 42.75.

Berlin, 28. novembra: Dunaj 12.66, Budimpešta 3.49, Milan 41.645, Praga 26.932, Pariz 60.348, London 39.348, London 39.404.25, New York 8753.06, Curih 164.088, Beograd 11.172.

Pomen zadnjih sklepov hrv. bloka.

Hrvatski blok je končno izpregovoril dolgo pričakovano odkrito besedo, kakoršno si jo more želeli pravi jugoslovanski patrijot. Z boleštvu v srcu smo prisostvovali razvoju naše notranje krize, ki ni bila gospodarskega ali finančnega značaja, marveč nacionalna, ker je podajala polstolno nasprotstvo med Srbi in Hrvati. Nesrečna državopravna in strankarska politika, ki se je v svoji kratkovidnosti oprijemala skrajnih, radikalnih gesel, je ustvarila razdor v našem narodu, ki je pretil omajati državne temelje same.

Toda gospodarski, finančni in zunanje-politični motivi, predvsem pa duševna solidarnost, bratski čut ni mogel dopustiti, da se naš spor razvije do take skrajnosti. — Stranka, ki je z največjo energijo branila težnjo po posebnih hrvatski državnosti je odnehala. Že mesec dni podaja izjave, eno določneje od druge, v katerih oznanja, da se odreka svojim pretranim zahtevam ter da želi odkritosrčen sporazum s srbskim narodom. Te izjave je bilo mogoče tolmačiti na različne načine in razlagati jih kot neodkritosrčna gesla, kojih namen je begati jugoslovansko javnost in onemogočiti vladi gladko nadaljevanje njenega dosedanjega koruptivnega gospodarstva. Vse to mora izginiti od 25. novembra naprej, ko je osrednji odbor hrvatskega bloka sklenil v Zagrebu in nato objavil zgodovinske pogoje za reševanje hrvatskega vprašanja.

Koj v začetku te objave se nahaja beseda, ki je največjega pomena. Hrvatski blok oznanja, da stavlja samo širi pogoje za končno reševanje hrvatskega vprašanja, torej za naredni sporazum in da pristaje na parlamentarno pot tega reševanja. Z besedo »potom parlamenta« je hrvatski blok označil bistvo svojega sedanjega koraka. On se postavlja na stališče političnega realizma, priznava sedanjo državo, priznava sedanji parlament, priznava, kar je glavno, vidovdanske ustavo v toliko, v kolikor se bo podredil pogojem izpremembe ustave, ki so določeni v tej ustavi. Večjega popusta človek od strani hrvatskega bloka ni mogel pričakovati. To je jasna izpoved proti dosedanjemu bolkotu, proti dosedanjemu zanikanju jugoslovanske države. Država se priznava, zahteva se samo državopravno predpisano in dovoljeno revizijo njene ustave. Ni dvoma, da sprito tega koraka odpadejo vsi ostali pomisleki glede daleko-

sežnosti materijalnih in državopravnih zahtev, ki jih bo stavljal hrvatski blok po novih volitvah v parlamentu. S tem, da priznava sedanji parlament, oziroma s tem, da pristaja na parlamentarno rešitev srbsko-hrvatskega spora in našega narodnega sporazuma, smemo sklepati, da se hrvatski blok zaveda, da bo natančna oblika sporazuma v parlamentu pač odvisela od volje naroda in od strankarskogeometrične sestave tega bodočega parlamenta.

Beseda »potom parlamenta« je, kakor je videti, zgodovinskega pomena. Izključeno je namreč, da bi hrvatski blok klical na sestavo voline vlade narodne koncentracije in pri tem vabil radikale s Stojanovic Proticem, kakor tudi demokrate Davidovičevega jugoslovanstva v skupno vlado, ako pri tem ne bi pomislil na možnost, da predloži kolikor toliko zadovoljive in sprejemljive zahteve državopravnega značaja, ki naj se še pred volitvami odobre potom narodnega pakta.

Tak pakt je vsekakor potreben že zaradi tega razloga, da ne bi bodoče volitve rodile take strankarske konstelacije, ki bi ostavila hrvatske stranke še dalje v manjšini in bi na ta način zahteva po ustavni reviziji, po odstranitvi centralizma, po zakoniti upravi in gospodarskokulturnemu napredovanju ostala neostvarjena sanja hrvatskega naroda.

V tej naši bojazni oziroma naziranju o neobhodnosti nacionalnega pakta, ki naj ga sprejme predlagana volilna vlada nacionalne koncentracije, nas podkreplja prepričanje, da je treba patrijotičen korak hrvatskega bloka in pa razpoloženje, ki vlada v sedanjem trenutku med Hrvati izbrati takako da bomo mogli reči da so se povrnil veliki dnevi decembra 1918 in da Jugoslavija dejansko obstoja kot velesila Balkana in Srednje Evrope. Potem se bodo uresničile besede kralja Aleksandra, ki je pri posetu Zagreba 1. 1920 izustil proroške besede »o tleh bratih, ki bodo delali čudeže v svoji nacionalni bodočnosti«. Kdor prečita besedilo in sklepe hrvatskega bloka z dne 25. novembra, se mora priključiti mnenju, da je usoda sedanje vlade zapečatena, da se proti hrzavni režim Pašić-Pribičevića mora odstraniti in da se morajo položiti temelji za dobo, ko se bodo uresničile besede kralja Aleksandra.

Mussolin in Jugoslavija.

ITALIJA IZPOLNI RAPALSKO POGODBO. MUSSOLINI NAME-
RAVA SKLENITI Z NAŠO DRŽAVO TRGOVINSKO POGODBO. —
NJEVOVO MNENJE O ORIJENTSKEM VPRAŠANJU.

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Današnji trgovinski glasnik prinaša pogovor svojega dopisnika v Lausanni s italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem. Mussolini je tekom tega pogovora izjavil, da bo Italija na vsak način izpolnila svoje obveznosti iz rapalskega dogovora, čeprav iste njega osebno ne zadovoljujejo. Z našimi izselenci takozvano »črnogorsko vladu« noče poddrževati nobenih vezí, kakor sploh ne namerava nikake akcije, ki bi bila naperjena proti Jugoslaviji. Dalje

namerava uvesti trgovske zveze z našo državo. Kar se tiče orientske konference v Lausanni same, je Mussolini izjavil, da presoja vprašanje Dardanel optimistično in da je treba najti bazo, ki bi zadovoljevala tako nacionalne težnje Turkov kakor tudi interese tujih držav. Glede albanskega vprašanja je končno pripomnil Mussolini, da more Albanija kot samostojna država obstojati le tedaj, ako se albanski narod pokaže zato sposobnega.

Program ital. vlade pred senatom.

NOVE MUSSOLINIJEVE »IZJAVE«. — CILJI ITALIJANSKE NOTRA-
NJE IN ZUNANJE POLITIKE.

Rim, 28. novembra. (Izv.) Danes je senat sklepal o programu nove vlade. Najprej je govorilo nekaj govornikov, ki so vsi odobravali program nove vlade. Nato je govoril minist. predsednik Mussolini, ki je v začetku svojega govora naglašal, da prehodna vlada v Italiji sploh ni bila več mogoča. Moralo se je torej vse tvegati, da se reši narod. Njegovo postopanje je bilo sicer protipostavno, vendar se je držal gotovih mej in ni zlorabljal svoje zmage, ker je vse podvrnil interesom naroda. On da zahteva nacionalno disciplino in izpolnjevanje zakona. Nikakor ne namerava voditi protiparlamentarne politike, ker je prepričan, da zamore je dobrobit proletarijata prinesiti narodu edinstvo

in mir. Kar se tiče zunanje politike izjavlja ponovno, da bo spoštoval vse pogodbe. Italijanska vlada pa ne bo delala nikakih političnih pustolovščin, a tudi nebo vodila politike popustljivosti. Posrečilo se mu je že prepričati tako zaveznike, kakor tudi ostale države, da je Italija mogočen, življenja sposoben organizem, ki je prežet želje, iz lastne moči in volje si ustvariti svojo bodočnost in si pridobiti vse svoje pravice in doseči izpolnitev vseh svojih zahtev. Mussolini je končal z besedami: Kot ministrski predsednik opozarjam italijanski narod naj bo discipliniran, delaven in ponosen na svojo čudežno preroditel. Potem bom tudi jaz imel zadoščenje, da nisem zagrešil svojega cilja.

RAZMEJITEV Z ALBANIJO.

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Komisija za razmejitve za Albanijo, ki je zadnje čase delovala na grško-albanski meji, je morala vsled nastopajoče zime prestat s svojim delom, ki ga pričetkom drugega polletja zopet nadaljuje. Razmejitev je definitivno končala od ustja reke Bojane do Ohridskega jezera, vršiti pa se še more od Ohridskega jezera do jugoslovansko-grške-albanske meje.

OBSODBA GRŠKIH MINISTROV IN GENERALOV.

Atene, 28. novembra. (Izv.) Z ozirom na velizčajniški proces poročajo vesti, da so bili sledeči ministri odnosno generali obsojeni na smrt: Gunaris, Kratos, Propopadakis, Theodorakis, Baltazzi in Hadjonesitis. Admiral Cudas in general Stratigos pa so bili obsojeni v do smrti ječo in izgubili svoj vojaški čin.

Za državne nameščenice.

»Jutro« koncem novembra 1922 pred občinskimi volitvami v Ljubljani. Kdor je danes proti sedanjim vladim in si želi njenega padca, je zločinec nad državo, nad narodom in nad Ljubljano. Kajti tudi najbolj brezvesten separatistični hujšak je prepričan v svoji notranjosti, da je spas države in njene prebivalstva samo v mogočni demokratski stranki, ki sega od Triglava do Bitolja in v koje granicah je združeno vse, kar misli danes demokratično in jugoslovenski.

Državo čakajo v najbližji bodočnosti velike naloge, ki jih lahko reši samo močna demokratska stranka, kajti te naloge se ne dajo rešiti niti na Bizoviku niti v Kurji vasi.

Treba je rešiti vprašanje pobijanja draginje, in kar je tu dosegel demokratski klub in minister dr. Žerjav, vidi že danes vsak.

Druga nič manj pereča zadeva je uradniško vprašanje: minister dr. Žerjav, m. n. r. dr. Kukovec in narodni poslanec profesor Reischer so dosegli, da se sprejeta službena pragmatika, da se bo izplačeval nabavni prispevek in plača za trinaesti mesec.

Ljubljana bo rabila posojila, ki ga bo dobila samo takrat, če bo imela zaslobo v Beogradu.

Zaupamo v preudarnost ljubljanskih volilcev in ne dvomimo, v katero skrinjico bodo vrgli svojo kroglico.

»Jutro«, dne 4. decembra istega leta po občinskih volitvah v Ljubljani.

»Prebivalstvo Ljubljane je vnovč dokazalo, da ne razume nalog, ki jih stavlja nanj moderna demokracija.

Kajti tudi najbolj brezvesten separatistični hujšak je prepričan v svoji notranjosti, da je spas države in njene prebivalstva samo v mogočni demokratski stranki, ki sega od Triglava do Bitolja in v koje granicah je združeno vse, kar misli danes demokratično in jugoslovenski.

Državo čakajo v najbližji bodočnosti velike naloge, ki jih lahko reši samo močna demokratska stranka, kajti te naloge se ne dajo rešiti niti na Bizoviku niti v Kurji vasi.

Ta položaj razmotriva minister na razpoloženju dr. Kukovec v zadnji številki celjske »Nove dobe« in prihaja do sledečih važnih konstatacij.

»Prihodnji zbor zaupnikov Jugoslovenske demokratske stranke bo moral jasno izreči, da nosi demokratska stranka odgovornost za politiko v Sloveniji samo v razmerju številca mandator in zato odklanja vsako odgovornost za upravljanje uradniške pragmatike, za nabavni prispevek in trinaestmesečno plačo.

Usvajamo popolnoma ta izvajanja našega odličnega političarja, ki stoji na stališču »zvestoba za zvestobo« in pravimo:

Kdor je danes proti sedanjim vladim in si želi njenega padca, je zločinec nad državo, nad narodom in nad demokracijo.

Prihod Rusov v Lausanno.

Zadnjič smo rekli, da je po našem mnenju Balkanski blok, ki bi imel kakšno ostro proti Rusiji, nezmožen vsake samostojne politike in od začetka prisiljen, da gre v vsakem slučaju z zapadno zvezo, kar pomeni za dogleden čas za nas, da ne moremo delati nobene osvobodilne politike. Hitro pa se bliža čas, ko se bo odločilo, ali se Blok sploh ustvari in kako bo stal proti Rusiji.

Turška delegacija v Lausanni je stavila več teritorialnih pogojev glede Tracije, med katerimi sta najvažnejša da se vrne Turčiji nekaj ozemlja iz leta 1913 in da ji Bolgarija odstopi teritorialni kompleks ob Marici, ki ga je dobila Bolgarija l. 1915. od Turčije kot odškodnino za to, da je vstopila v svetovno vojno ob strani centralnih vele-sil.

Komisija, ki je dobila nalog, da prouči turške zahteve, je enoglasno sklenila, da se turške zahteve odklonijo. Razumljivo, da je to turško delegacijo razburilo in da se je pripravljala, da zapusti Lausanno. V zadnjem trenutku pa se je turška delegacija naenkrat premislila — in sklenila, da ostane še nadalje v Lausanni.

Hitro je bilo jasno, kaj je bil vzrok prekreta v mišljenju turške delegacije. Delegacija je namreč zvedela, da prideta v kratkem na konferenco zastopnika Rusije Čičerin in Rakovski.

Iz tega bi se dalo sklepati, da je Turčija že vnaprej gotova ruske pomoči in da upa z njo doseči izpolnitev svojih zahtev. Zato čakajo turški delegati nestrpnost ruskih zastopnikov, ravnotako nestrpnost pa jih čakajo tudi zastopniki drugih držav. Kajti nikakor ni gotovo, da so turške nade upravičene.

Komunizem v Evropi.

Ako hočemo označiti današnje stanje komunizma v Evropi, si moramo najprej predložiti, kaj pomeni komunizem in kaj to gibanje hoče. Komunizem

ni, kot se običajno misli, nova socijalistična teorija, torej nov nauk o človeški družbi in njenih gospodarskih temeljih. Pač pa se imenuje komunizem tista

taktika in politika socijalističnega pokreta, ki hoče nasilnim potom strmoglaviti današnji državni, družabni in gospodarski red ter ga nadomestiti s sovjetsko državno obliko, z novo, proletarsko inteligenco in končno z gospodarskim delom, ki naj pripravlja socijalistično družbo bodočnosti. Komunistično gibanje v tem smislu se je uresničilo samo v Rusiji. Tam še danes vlada komunizem v vseh naznačenih pravih: državno obliko določa sovjetski sistem uprave, v družbi odločuje še vedno inteligenčni proletarijat, ki pripada komunistični stranki in gospodarsko delo se tudi giblje v pravcu socijalističnih idealov. Seveda to poslednje samo, kolikor se tiče namenov sedanjih ruskih gospodarskih strokovnjakov, nikakor pa ne glede dejansko doseženih uspehov. Ruski komunisti pa so izhajali pri prevzetju ruske države v svojo oblast iz predpostavke, da je treba kapitalistično gospodarstvo celega sveta uničiti, da se mora razdeljati najprej vse temelje današnje družbe širom celega sveta, predno se more Rusija sama dvigniti napram višavam socijalistične družbe bodočnosti. V tem pravcu so ruski komunisti pridno propagirali komun. prevratne ideje po Evropi ter v nekaterih državah tudi uspeli zanesti upore, revolucionarne poizkuse in krize. Danes po petih letih ruske revolucije mora vsak nepristran človek priznati, da je komunistično gibanje doživelo v Evropi klaverno uspehe. Države, ki neposredno meje na rusko sovjetsko republiko, se danes držijo prav krepko ter pri njih ne moremo govoriti o kakih delavski komunistični nevarnosti. Delavstvo samo je proti komunističnim eksperimentom. Tako na Finskem, v Baltijskih državah, na Poljskem in v Rumuniji. Enako slabo se giblje komunizem v Nemčiji in Avstriji, kjer je po krepkih poizkusih doživel nečaste polome. Nemško delavstvo je danes še vedno socijalistično, toda v nobenem oziru komunistično.

Preveč močne so državne obrambne institucije, preočitno so gospodarske nulnosti, ki onemogočajo drugačno produkcijsko politiko, kakor današnja, ki temelji na pridnosti in na svobodni konkurenci. Tudi v Jugoslaviji, na katero so moskovski bolševiki polagali izredno važnost, je komunizem na tleh. — Razdiral je vse zdrave socijalistične elemente tako dolgo, dokler ga ni papi-rnat zakon centralistične buržoazije strl z enim mahom v prah. Danes se nanovo zbira pod geslom ujedinenjavanja jugoslovenskega proletarijata, ki je pa pošteno geslo samo za tistega, ki pojmuje socijalizem kot problem demokracije in kot vprašanje postopnega približevanja socijalističnim idealom.

Reformizem je edina pot, ki jo more zagovarjati trezen in vesten socijalistični voditelj. S tem nikakor ne mislimo koruptnega reformizma Kristanovega načina, marveč socijalistično taktiko, ki z upoštevanjem današnjih razmer stopa korak za korakom naprej po poti izboljševanja gnetnega in duševnega stanja jugoslovenskega delavstva. Z enim mahom se današnji družabni red ne da izpremeniti. Tudi ga ni mogoče z enim mahom ustvariti, kakor je pribila ruska revolucija. Še več! Primer Rusije je dokazal, da je zapadni kapitalizem velika dobrota, kojoj sedaj sovjeti kličejo na prijateljsko pomoč zavoženemu ruskiemu gospodarstvu.

Komunizem se pa v nobeni državi ni tako najduje vedel, kakor v Italiji. Italijanska socijalistična stranka je imela po svetovni vojni tako ugodna tla, da je lahko mislila na popolno prevzetje rimske vlade v svoje roke. Kaj bi bila reformistična, kompromisna socijali-

stična vlada storila v Italiji za ubožno italijansko ljudstvo, si lahko predložimo, ako pomislimo, kako bi se mogel socijalno in gospodarsko gibanje italijanski proletarijat, ako ne bi bilo fašizma, in kako se počuti danes, ko ne sme niti več stavkati brez predhodnega dovoljenja fašistovskega tajništva. Ravno italijanski komunisti so odlikovali s posebno ostrimi skrajnostmi, vedno so rovarili proti socijalističnim organizacijam, dokler jih niso popolnoma uničili in pripravili italijansko delavstvo do tega, da je obupalo nad svojimi ideali in tudi voditelji. Italija ni potrebovala zakona o zaščiti države, pač pa je po južnem zraku italijanskega podneblja švigal bič fašizma, ki je v treh letih polstoletno delo italijanskega socijalizma popolnoma razdejal.

Uspeh komunističnega pokreta v Evropi je ta, da se delavstvo desetletja ne bo opomoglo in da bo moralo zopet stopiti na trudopolno pot postopnega, manjšinskega strokovnj., kulturnega in gospodarskega dela, kakor ga

A. D.

Nravstveni razkroj našega časa.

Dva sodobnika različne narodnosti sta si danes veliko bližja po svojem dušnem ustroju nego dva pripadnika istega plemena iz različnih dob. Koliko slovstvenih umotvorov ponazarja jarek, ki nas loči od prejšnjih rodov! Med današnjo mladino in starino pa že celo zeva prepada nasprotij. Duhovi, ki se oklepajo ljudskega poročila, se strahoma vprašujejo, kaj bo z bodočnostjo. Že pred vojno so se javni in zasebni običaji naglo izpreminjali, svetovni požar pa je mogočno pospešil razvoj ali preokret.

Vsa načela se pretresajo, vse pododane resnice se preštetavajo. Kar je bilo že ondan razvidno moralno pravilo, sodi že med predsodke. Zapadne države se sicer branijo bolševizmu, toda njegovi sledovi se opažajo v sočasnem idejnem slovstvu in gledišču s te-zami; pogledite si katerikoli najnovejši francoski literarni proizvod.

Maurice Mure dokazuje to polzenje proti nihilizmu z dvema romanoma, Frensenovim in Puccinijevim. Frensenova štejejo med najslavnejše romane pisce v sodobni Nemčiji. Kakor v večini doslednih svojih del tako predstavlja tudi v najnovejšem umotvoru holsteinskega predikanta (Der Passor von Pogge, Berlin, Grote). V prejšnjem romanu Peter Moors Fahrt nach Südwest je Frensen proslavljal po svojem zgovornem pridigarju naklepe in nakane Viljema II. ter dokazoval nedolžnost nemškega naroda pri svetovnem pokolu. Sedanji junak, Adam Barfood, ki je nekaj časa omahoval v svojem šovinizmu kakor tudi v svoji vezi, je prebil preizkušnjo nad vse silajno. Knjiga se konča z izrečnim namigavanjem na prihodnjo vojno, kjer se bo spopadel Zapad z Rusozajati. Pri tem bo Nemčija, jezikek na tehnični, zadobila zopet svoje pravo, t. i. prvo mesto.

Zato pa je treba Germanijo regenerirati, treba je zaroda. Pastorju, ki je izgubil vse tri sinove v bitkah, odvede zakonec dr. Schack hčerko Abel na svoj dom. Ko oče to izve, blagoslovlja v duhu ugrabitelja in svojo edinko: »Bog te spremi, dete moje! Iz poštenega in pobožnega srca mi gre ta beseda.« Svoji ženi pa pravi Barfood: »Polna sreča to ne bo, ona to ve, toda postala bo mati, uklonila se bo pravilu vseh človeških bitij, ti pa boš imela vnučke, ki se ti bodo igrali na kolienih.« Svojemu dekanu pa Barfood zapre usta takole: »Državi in pravstvu sem

je izvrševalo pred svetovno vojno. Rešila sama se vrača nazaj h kapitalizmu. Na vse pretege kliče in vabi v dnevne kapitaliste, da pridejo nazaj v Rusijo in da pomagajo urediti ruske gospodarske ruševine. Z zapadnim kapitalizmom pa ne prihaja v Rusijo samo kapital, mrtvo zlato. Ta kapital Rusije ne more rešiti, kkor tudi ne vzdržuje gospodarskega napredka zapadnih, kapitalističnih držav. S kapitalizmom se razširja pridno delovanje, konkurenca dela, tekmovalno trgovanje, poslovanje, eno besedo, z njim nastopajo taki duševni, delavski in produkcijski pogoj, ki jih sovjetsko gospodarstvo nima in ki so do danes edino sredstvo zadovoljivega in uspešnega gospodarskega dela. Komunizem je doživel v Rusiji, kakor tudi v Evropi polom svoje teorije in svojega praktičnega delovanja in dokazal, da vodi k zboljšanju današnjega gospodarskega in socijalnega stanja človeštva le trezno, postopno delo v smislu idealov socijalistične človeške družbe.

Žrtvoval vse tri svoje sinove. Nisem pa hotel žrtvovati tudi hčere. Komaj minulo je mesecev devet, je tekla v hiši zibka. In stari protestant se sklanja nad »prepevdeni sad«: »Ti nisi grešil! O da bi mogel postati dober nemški Evropec!«

Te misli luteranskega duhovna, da se mora Nemčija po vsaki ceni vnovič obljubiti, pa tudi če bi pri tem morala trpeti »illustre« morala, niso nikakor osamljene: že po premirju 1918 smo čitali v nekem nemškem romanu, ki popisuje bitje in živje hesenskega deželnega grofa, ki je brž po tridesetletni vojni dal neizpodbiten dokaz množičnosti in silne plodovitosti.

Drugi dokument sodobnega mišljenja najdete v novem delu Marija Puccinija: »Kjer je greh, tam je Bog« (Dove è il peccato è Dio, Foligno, Campitelli). Italijanska kritika opozarja na skupnost tega romana s Papinijevim »Zgodovino Jezusa Krista«. Ali se v današnjem razsulu po dolgem času vrača Italija od pozitivizma, od materializma in drugih posvetnih gesel proti krščanstvu? Kakor je njega dni Foggazzaro slabo prodiral s svojimi verskimi nazori, tako pa je nasprotno Papini pred kratkim osvojil občinstvo. Tudi romani Salvatorja Gotte pričajo, da se na apeninskem polotoku spet zanimajo za regilijozne probleme.

Dejanje Puccinijevega romana je jako razburkano. Mladega Arolda Corleonia je poslala v semenišče njegova babica Dolinda, zakrknjena grešnica, ki opravlja najgršo obrt in meni, da bo posehold smela brez kazni počenjati groblje, kar je posvetila vnučka Bogu. »Tvoja dožnost je, delati, česar jaz ne morem. Ako bi bila jaz molila, ne pa delala, ne bi imela midva kaj jesti. Zdaj pa naju ti brani, si razumeš?« Aroldo je ves iz sebe sprlo te prevajane sprijenosti, peklenški nasveti stare matere ga popolnoma zmedjo. Razžaljen je, ker ne najde sočustva pri učiteljih, katerim je razodel svoje pomisleke. Prefekt je hud na Arolda, češ, da preveč razlaga in išče dlake v jajcu. Tak naj bo kakor njegovi tovariši, ki »jedo, se šetajo, se igrajo, molijo in so srečni«. Aroldo pa da nedostaja zdravega razuma in ravnesvja. Njegova vera je tankočutna. Samo greh mu roji po glavi. To da dokazuje, kako bolj je oddaljen od slednjega pregreška nego vsi tovariši. Ta skoro bolesten pohlep po grehu priča, da mu takorekoč ni treba premagati nobenih izkušenj,

Časi memoarjev.

Ne mine skoro teden, da se ne bi pojavil na svetovnem književnem trgu večji ali manjši zastopnik dobrih starih časov in bolj ali manj patetično povedal, kar se mu zdi, da je in mora biti važno.

Ko gleda človek, kako defilira ta vrsta mrtvecev pred današnjim svetom, se vpraša: Kaj hočejo pravzaprav? Kaj naj pove mrtvec živemu?

Razumljivo bi bilo samo eno: vsak, ki je doprinesel svoj delež na krivdi svetovne katastrofe, hoče oprati svojo vest pred seboj in svetom. To je človeško.

Ampak že tukaj človek občuti, da ni vse tako, kot je mislil prvi trenutek. Kajti v letih spominopiscem opazi mnogo takih, ki so vdeleženi na katastrofi samo s tem, da so čisto ponižno kot dobri patrijoti izvrševali svoje državljanske dolžnosti in stali na mestu, ki jim je bilo odkazano in ki bi ga bil brez težav zavzel vsak drugi, če ne bi bilo njih. Kaj hočejo torej ti nekdanji verni sluge brez idej in ciljev? Ali ni šla mogoče tukaj njih misel po tej poti: Ker veliki in res odgovorni pišejo spomine, ali ne bi tudi jaz, če bi pisal spomine, postal velik in odgovoren? Ta sklep namreč nikakor ni zavržli kar v začetku.

V vseh teh spominih namreč prevladuje preveč povdarjanje lastne osebnosti in veličine kot pa kake samobitožbe; in ne moreš se ubraniti vtisa, da je tudi samobitožba tukaj samo zato, da podčrta — a torjevo osebnost. Ker se to godi pri velikih, torej na zelenem lesu, kaj naj potem rečemo o suhem lesu?

Vendar so vse to majhni in odpustljivi grehi, ki jih je bilo po nekaj raztresenih po vseh memoarjih vseh časov. Pride pa nekaj, kar ni tako nedolžno kot to.

Več način pisanja teh spominov, kupljena in dobro inscenirana reklama, vsiljuje človeku to-le misel: Glavni motiv vsega tega spominopisja je: denar! Tako pridemo do tega, da pisci teh spominov niso kakšni mrtvički ampak zdravi ljudje sedanjosti, ki dobro čutijo utrip časa in njegove potrebe.

In tukaj pridemo do nekoliko nenavadnega sklepa: ker pišejo ti ljudje dalje in dalje in se knjige razprodajajo in založniki trgajo zanje, je jasno, da se morajo knjige tudi brati. Borejo pa jih ljudje, ki žive v sedanjosti.

Znano pa je, da beži vsak rad tja, kjer je doma in ker se opojajo ti ljudje s preteklostjo, se uvidi, da so doživeli v preteklosti in da tavao danes samo še kot senca okoli.

Ali govorijo mrtveci živim ali živi mrtvecem?

Slavnostni koncert

v proslavo narodnega praznika dne 1. dec. t. l. v Unionu.

Udruženje jugoslovenskih novinarjev, sekcija Ljubljana je lansko leto najlepše proslavilo praznik ujedinenja s tem, da je priredilo koncert, na katerem so nastopili ljubljanski pevski zbori. Naše občinstvo je imelo takrat priliko prepričati se o resnem in smotre-nem delovanju naših pevskih enot. In ni bila napačna misel, da poizkus ponovi-ti tudi letos. Slavnostni koncert pri-rede zopet novinarji s sodelovanjem v Zvezi slov. pevskih zborov včlanjenih zborov. Udeležo se ga skoro vsa družva, z izjemo dveh, ki se žal borita s težkočami, ker nimata pevovodje. Koncert otvori marljiva muzika drav-ske divizije pod vodstvom gospoda kapelnika dr. Čerina in izvaja pre-krasne Dvorakove legende, ki so na zadnjem simfoničnem koncertu žele nedejeno, splošno pohvalo. Nato nastopi naš elitni zbor, pevski zbor Glasbene Matice pod vodstvom kons. ravnatelja g. Mateja Hubada in nam iz svojega bogatega repertoirja zapoje Mokranjevc VII. rukovet srbskih narodnih pesmi, dalje mogočec Foerster-jev zbor »Z glasnim šumom s kora«, ki je na vzporedu v proslavo sklada-teljave ter Biničkega prelepo pesem »Divna noč«. — Pevski zbor »Zveze

jug. železničarjev« nam pod vodstvom g. Mirka Premelča zapoje dva priljubljena Devova zbor »Tihli veter od morja« in »Hrepenenje«. Glasbeno društvo »Ljubljana« se nam pod vodstvom prof. Marka Bajuka predstavi z ljubko Kimonoovo otroško pesmico »Tovnino, tovnana«, s težkim Premilovim zborom »Medved z medom« in originalno Devovo harmonizacijo ponarodele Gregorčičeve »Njeja ni«. — Po odmoru nastopi pevski zbor »Slavca« v katerega je po zaslugi pevovodje g. Antona Ravnika zavlelo novo življenje in nam prednaša dve Hatzejevi srbski narodni pesmi. Pevski zbor »Ljubljanskega Zvona« si je izbral za nastop, dve pesmi, ki povdarjata nacionalni moment. Prva je Adamičeva »Tožba«, skladba, ki za-služuje, da jo zna vsak mešani zbor. Po-dajamo v razumevanje nje besedilo. Moški zbor začne:

»Kaj ti je Mojca?
Lica dva nageljčka veneča,
oči dva splašena golobčka.
Kaj ti je Mojca?»

Mešani zbor odgovarja:

»Tam je gora Peca,
tam je reka Drava,
v naši zemlji so hudobe,
pa ni, pa ni kralja Matjaža!»

To besedilo Toneta Gasparija je skladatelj komponiral v tonu koroške narodne pesmi. Izražena je v nji globoka žalost koroškega delketa, ki tuguje

nad gospodstvom Nemcev na Koroškem in obupno čaka rešitelja izpod tujega jarma — Kralja Matjaža. — Moški zbor »Ljubljanskega Zvona« zapoje še mogočno in precej težko St. Premilovo »Na dan« na znani Gregorčičev tekst.

Slavnostni koncert konča z veličastnim Adamičevim koralom »Ti, ki si nas ustvaril«, katerega pojo pevci vseh ljubljanskih zborov s spremljevanjem fanfar muzike dravske divizije pod vodstvom »Zvezinega pevovodje g. Zorka Prelovca. Z veseljem opažamo, da naši pevski zbori žele složenje, prija-teljskega medsebojnega in delovanja, da se je »Zveza slov. pevskih zborov« oživela in uspešno deluje. Narodni praznik bo hkratu na koncertu v Unionu praznik dela, pa tudi praznik naše pev-ske umetnosti! Vsem sodelujočim želimo po trudu obilo zasluženega uspeha!

Drama.

(Mladinska predstava.)

Krojaček-junaček. (Pravljica igra v štirih slikah z godbo, petjem in bale-tom.) Spisal I. Gröner. Režiser A. Danilo. — Dobra pravljica je kot vodnica v neke brezčasne pokrajine, kjer vse počiva v tajinstvenem in temnem mi-ru in kjer sredi brezglasnega sveta gori magična luč neznanega in čudovi-tega. To je svet pisanih namil in rahlo v vidnem prostoru omahuječe slepilo

se hoče dvigniti k Bogu. Nekaj ne-
verjetnega je v njegovem srčnem
vzkliku od vzglavlja babice, ki se je
tik pred smrtjo pokorila: »Vi ste gre-
šili in Bog vam je odpustil, vi pojedite
v raj, ampak jaz, babica, babica, na-
čelne me grešiti!«

Ta žaloigra milosti, pri kateri Asol-
do kopni po svetosti, ko je še tik ob
nisi (iskal me ne bi, da me nisi že na-
čel), njegov pravni in verstveni nemir

je logičen izraz naše močne in mrčave
dobe. — Pod isto poglavje, se mi zdi,
spada tudi francoski romanopisec Er-
nest Daudet, sin slavnega Alfonza; ne-
davno tega je namreč sezgal svoj dr-
zoviti roman »Zvodnica« (L'Entre-
metteuse), ker se je slabo skladal s ka-
toliškimi nauki. Pod isti naslov bi mor-
da vtaknili tudi čim uglednega sloven-
skega leposlovca, ki je takisto letos
upepelil svoj najnovejši rokopis.

potovanje. Ves svet pa je mnenja, da
se bo sedaj v Curihu aktivno »inter-
veniral« in da se bo moglo operirati z
vsako količino dinarjev. V resnici pa
je ravno obratno. Švicarski trg je za
manjše postavke vzhodnih valut, ki
imajo pred seboj lepo prihodnost, zelo
vseprijemljiva, vsaka banka jih rada
sprejema, ker publika povprašuje po
malih količinah. Po večjih postavkah
sploh ni povpraševanja, razven v svrhu
arbitraže. Ako ponujajo sedaj na pod-
lagi te vesti tržaške, frankfurtske in
amsterdamske banke švicarskim dinar-
je, tedaj mora tečaj dinarja pasti. V
prvi vrsti v Curihu sploh nimamo ofi-
cijne valutarne borze z uradnim notir-
anjem. Tako borzo imamo le v Ženevi,
pa tudi tu se izvrši štiri petink vseh
transakcij izven borze. Na borzo pridejo
v Ženevi samo postavke, ki so last
klijentov pod eksekucijo, ali pa postav-
ke klijentov in za klijente, ki so bili tako
neprevidni, da niso svojih naročil ome-
jili. Vse finese arbitraže pa se izvrši
izven borze. Kjer pa ni oficijelne va-
lutarne borze, ki bi tečaje regulirala —
kakor v Curihu — tedaj pri tem pol-
uradni tečaji niso ničesar drugega, ka-
kor dogovori deviznih šefov nekaterih
bank, ki sestavljajo arbitražne kurze za
tako vrednoto, kot je dinar (Jugoslavija
eksportira v Švico žalibog le za švi-
carske franke in ne za dinarje). Ako je
sedaj inozemstvo mnenja, da se bo v
Švici interveniral z dinarji, nadvla-
ta inozemska ponudba že itak malo do-
mače povpraševanje in tečaj mora tr-
peti. Ako že intervenira, tedaj se mora
za vsako ceno na vseh važnih mestih
istočasno in šele nazadnje v Švici, pač
pa preko Švice v drugih državah.

— Pozor! — Danes smo priložili
vsem cenj. naročnikom, ki niso porav-
nali naročnine za december, poštne po-
ložitve. Položitve prejmejo tudi vsi oni,
ki so še zaostali z naročnino za nazaj
ter te cenj. naročnike vlnudno in nujno
pozivljemo, da nam naročnino nemu-
doma nakažejo, da ne bo potem vsled
vstavljanja lista nepotrebnih reklama-
cij. Primorani pa bomo, ustaviti list
prav vsakomur, kdor bi vkljub opeto-
vanim opozorilom zaostajal s poravna-
vo naročnine.

Dnevne vesti.

na univerzi ni niti drv niti premoga.
Nema pare!! —

— Samomor lekarnarja. V soboto
zvečer je lekarnar Orest Živic, stanu-
joč v ulici Francesco Denza v Trstu,
zavžil v lekarni Mizzan, kjer je bil za-
poslen, veliko količino hudega strupa.
Par trenutkov pozneje je umrl. Kaj ga
je dovedlo do tega žalostnega koraka,
ni znano.

— Človeški plod v vagonu. V Pod-
brdu so neki popotniki našli v železni-
škem vagonu drugega razreda človeški
plod. Bil je zavrt v razne časopise. Do-
mneva se, da je kruta mati položila
svoj sad v vagon že v Trstu. Policija
marljivo zasleduje krivko, toda doslej
brez uspeha.

— Ogenj. V Središču ob Dravi je
dne 22. t. m. zvečer začelo goreti go-
spodarsko poslopje I. Modrinjaka. —
Sosednjim gasilnim društvom se je za-
hvaliti, da se je ogenj v toliko lokalizir-
ral da so bila obvarovana bližnja po-
slopja. Modrinjakove hiše pa seveda ni
bilo mogoče rešiti. Pogorela je do tal.

— Šoferski kurilec. Neki 17 letni
praktikant v garaži prometnega mini-
strstva v Beogradu se je brez dovo-
ljenja peljal 22. t. m. z avtomobilom po
mestu. Nesrečni avtomobilist pa je imel
silno smolo. Zavozil je z avtomobilom
skozi okno v neko kavarno v Balkan-
ski ulici ter razdrobil veliko šipo. Po
dolgem trudu se mu je posrečilo avto
spraviti naprej, toda smola se ga je še
vedno držala. Nedolgo one kavarne je
zopet zavozil skozi vrata v manufak-
turno trgovino Izaka Alkalaja, tu se je
ustavil šele pred prodajalno mizo, kjer
je začudenega izaka iz obljubljene de-
žele skoro zadela kap nad tem nepriča-
kovanim obiskom. Škoda znaša nekaj
stotisočakov. »Umnega« šoferja pa so
zapili.

— Koledar za industrijce, obrtnike
in trgovce, z naslovom »Obrtniški ko-
ledar«, bo izšel začetkom decembra t.
l. z jako bogato vsebino. Priobčimo jo
v prihodnjih dneh. Razposlal se bo po
poštnem povzetju vsem naročnikom
»Obrtnega vestnika« in »Trgovskega
lista« ter vsem znanim industrijskim in
obrnim podjetjem. Kdor ga ne bo pre-
jel, naj ga blagovoli naročiti pri upravl-
ništvu v Ljubljani. Cena mu še ni do-
ločena, vendar ne bo prekoračila s pošt-
nino vred, torej s povzetjem 11 dinar-
jev. Po Ljubljani ga bo dostavljalo
upravištvu.

— Ukradena perica. Perico so
ukradli neznani storilci v Charloten-
burgu z nekega spomenika. Perica je
seveda iz kamena, ter je klobuča ob
vočnjaku. Okusi so različni!

— Clemenceau pod policijskim nad-
zorstvom. Ker je francoski državnik
Clemenceau dobil iz Amerike mnogo
grozljivih pisem neke tajne ameriške
vojne organizacije, ga je vzela polici-
ja v svoje varstvo.

— Usoda avstrijskih bankovcev. V
nekaterih krajih na Češkem ovijajo
prodajalci sladice kartone za »advice
z avstrijskimi bankovci po 1000 kron.
To delajo baje v reklamne svrhe.

— Škrlatica v Volvodini. Radi zelo
nevarnega širjenja škrlatice so morali
v Volvodini zapreti vse ljudske šole do
2. decembra.

Politične vesti.

Advokatska zavijanja.

Na izjavo vodstva NSS, da so komu-
nisti in soc. demokrati dr. Peričeve
skupine odklonili napreden socijal-
istični blok za obč. volitve v Ljubljani,
prinaša včerajšnji »Slovenec« advokat-
sko zavito protizjavo. Ugotavljamo, da
so se vsi sestanki strank, ki so bile v
večini bivšega občinskega sveta, vršili
oficijelno in so bili izključno infor-
mativnega značaja. Na teh sestankih
so zastopniki NSS spoznali, da hočejo
komunisti in dr. Perič skupno nastopiti
v klerikalci. O tem so zastopniki NSS
poročali svojemu ljubljanskemu zaupni-
skemu zvezu s klerikalci. O mnenju
NSS so bili obveščeni tako dr. Perič
in dr. Jelenc, kot Fabjančič. Jasno se
jim je tudi povedalo, da bi bila NSS
pripravljena vstopiti v napreden soci-
jalistični blok. Fabjančič je izjavil, da
nastopijo komunisti na kakšni skupni
listi le pod pogojem, če so poleg tudi
klerikalci in dr. Perič je izjavil, da je
podal klerikalcem že obvezno izjavo,
da nastopi skupno z njimi. Oba gospo-
da sta utemeljevala skupen nastop s
klerikalci tudi s tem, da napreden so-
cialistični blok nima izgledov do zma-
ga. Izjavljali so pa naravnost smeš-
ni, če trdijo, da nastopajo samo s sku-
pnimi delavnega ljudstva in ne s SLS,
ki je meščanska stranka. Smešni zato,
ker je njihovo izjavo, predno je bila
pisana, desavnirala SLS sama s svoji-
mi volilnimi shodi. Za vsakega še ta-
ko naivnega ljubljanskega volilca je
jasno, da se na kandidatski listi »Zveze
delavnega ljudstva« udeležuje volitev
oficijelna SLS. Vse otepavanje komu-
nistov in soc. demokratov, da niso v
zvezi s klerikalno SLS, dokazuje, da
morajo lagati svojim volilec še na-
prej, če nečejo, da jih zapuste še oni
malostevilni zaslepljenci, ki še niso spo-
znali izdajalskega početja svojih tako-
govanih voditeljev.

Razkrinkana »Zveza delavnega ljud-
stva«.

Zavezniki od »Zveze delavnega
ljudstva« tako krščanski socialci, ka-
kor tudi komunisti in Peričevci agitirajo
med nezavednim delavstvom s tem,
češ da njihova lista nima s klerikalno
SLS nič skupnega. Sedaj pa se je ta
agitacijska laž sama razkrinkala, ka-
kor priča njihov letak, ki se glasi:

Cenjeni somišljeniki! Podpisano
vodstvo SLS za Ljubljano Vas vabi na
sobotni somišljenikov SLS, ki bo v nede-
lno dne 26. novembra 1922 ob pol 10.
uri dopoldne v veliki dvorani »Uniona«.
Na dnevnem redu se bodo obravnavale
važne zadeve, ki so z ozirom na obč-
inske volitve v Ljubljani pereče. Na
shodu bo obrazloženo tudi naše raz-
merje do »Zveze delavnega ljudstva«,
ki mora pri volitvah gotovo zmagati.
Zato z gotovostjo pričakujemo Vašega
odziva. Pripeljte s seboj tudi druge

somišljenike, ki morda niso dobili va-
bila. Vabila se dbe v tajništvo SLS,
Jugoslovanska tiskarna, II. nadstropje.
Shod 26. t. m. mora biti sijajna manife-
stacija krščanskega ljudstva zoper li-
beralno-demokratski režim, ki hoče zo-
pet dobiti Ljubljano v svojo pest. V
nedeljo 26. t. m. vsi do zadnjega v
»Unionu«! Na svidenje! Volilni odbor
vodstva SLS za Ljubljano.

Ta letak, kakor tudi ostala dva va-
bila v »Slovenec«, s katerimi sklicuje
SLS volilne shode za »Zvezo delavne-
ga ljudstva«, posebno pa nedeljski shod
v »Unionu« dokazuje, da je »Zveza
delavnega ljudstva« je nezakonsko de-
te klerikalne SLS.

»Na delu za belo Ljubljano...«

»Na delu sem za našo belo Ljublja-
no, ki bi ji rad pomagal do večjega
blagostanja, na delu za njene gospodars-
ke in kulturne interese.« Tako piše
g. dr. Gregor Žerjav v svoji ginljivi
poslanici naprednim Ljubljancem,
katero je notabene podpisal s polnim
imenom. To je redka drzkost! Ali sma-
tra g. doktor Ljubljancem tako za po-
zabljuje, da so že pozabili, kaj da je
svoječas dejal dr. Perič, da namreč ne
stori za Ljubljano toliko časa ničesar,
dokler se ne ukloni mladinski klik. In
ali mar obstaja njegovo delo za bla-
gostanje, gospodarske in kulturne in-
terese Ljubljane v tem, da ji hoče vzeti
njeno dosedanje stališče slovenske
prestolice in da zagovarja njeno degra-
dacijo na provincialno mesto. Naj na-
prednim Ljubljancem minister vendar
enkrat točno odgovori na ta vprašanja,
vsaj »Jutro« mu menda vsled tega ne
bo zaprilo svojih predalov tik pred
Ljubljanskimi občinskimi volitvami. Kar
odkritosrčno, saj si s tem ne boste
škodovali, ker Ljubljano ste itak že za
vedno izgubili, gospod minister!

Akademike vabijo!

JDS prireja sedaj sestanke za aka-
demike volilce, na katerih jim bodo
različni gospodje razlagali, kaj da je
JDS že vse storila za slovensko dija-
štvo. Povedali jim bodo, kako je ta
stranka, ki se nahaja že čela tri leta na
vladi in ki ob vsaki priliki povdarja
velikansko moč, skrbela za posamezne
naše fakultete, povedali jim bodo, za-
kaj da za našo univerzo ni in ni de-
narja, medtem ko ga je za nepotrebne
stvari vedno dovolj na razpolago, po-
vedali jim bodo, zakaj se je uklnila
vladna podpora podpornemu društvu,
tako, da so dijaki, ki nočejo brezpo-
gojno ukloniti svoje tilnike pod jede-
sarski jarem in ki ne razpolagajo z
zadostnimi sredstvi, naravnost prisil-
jeni, da opuste študij itd., itd. — Di-
jaki pa se bodo po svoji mnenju
spomnili na svoje protestne shode pro-
ti ukinitvi naše univerze in na ma-
češko postopanje z njo od strani se-
danje vlade, katere predstaviteljica je
JDS, mislili svoje in volili — po svoje.

Gospodarstvo.

KURZ DINARJA V ŠVICI.

Našemu dinarju je zelo škodovalo
pisanje listov, da študira jugoslovanska
vlada skupno s češkoslovaškimi ban-

kami vprašanje reguliranja curiškega
tečaja dinarja in da je odpotila v ta
namen svoje ljudi v Curih. Mnogim je
sicer znano, da je bilo to le študijsko

potovanje. Ves svet pa je mnenja, da
se bo sedaj v Curihu aktivno »inter-
veniral« in da se bo moglo operirati z
vsako količino dinarjev. V resnici pa
je ravno obratno. Švicarski trg je za
manjše postavke vzhodnih valut, ki
imajo pred seboj lepo prihodnost, zelo
vseprijemljiva, vsaka banka jih rada
sprejema, ker publika povprašuje po
malih količinah. Po večjih postavkah
sploh ni povpraševanja, razven v svrhu
arbitraže. Ako ponujajo sedaj na pod-
lagi te vesti tržaške, frankfurtske in
amsterdamske banke švicarskim dinar-
je, tedaj mora tečaj dinarja pasti. V
prvi vrsti v Curihu sploh nimamo ofi-
cijne valutarne borze z uradnim notir-
anjem. Tako borzo imamo le v Ženevi,
pa tudi tu se izvrši štiri petink vseh
transakcij izven borze. Na borzo pridejo
v Ženevi samo postavke, ki so last
klijentov pod eksekucijo, ali pa postav-
ke klijentov in za klijente, ki so bili tako
neprevidni, da niso svojih naročil ome-
jili. Vse finese arbitraže pa se izvrši
izven borze. Kjer pa ni oficijelne va-
lutarne borze, ki bi tečaje regulirala —
kakor v Curihu — tedaj pri tem pol-
uradni tečaji niso ničesar drugega, ka-
kor dogovori deviznih šefov nekaterih
bank, ki sestavljajo arbitražne kurze za
tako vrednoto, kot je dinar (Jugoslavija
eksportira v Švico žalibog le za švi-
carske franke in ne za dinarje). Ako je
sedaj inozemstvo mnenja, da se bo v
Švici interveniral z dinarji, nadvla-
ta inozemska ponudba že itak malo do-
mače povpraševanje in tečaj mora tr-
peti. Ako že intervenira, tedaj se mora
za vsako ceno na vseh važnih mestih
istočasno in šele nazadnje v Švici, pač
pa preko Švice v drugih državah.

(P. P.)

+ Izvoz moke iz Češkoslovaške.
Zastopniki češ. mlinske industrije so za-
htevali od vlade, da se dovoli izvoz
moke, ker so zaloge prevelike.

+ Dohodki naših carinarnic. V po-
slednji dekadi oktobra so znašali carin-
ski dohodki 34.943.083 dinarjev. Od teh
odpade na zagrebško carinarnico
7.303.067 Din., beograjsko 6.644.227,
ljubljansko 4.397.094 Din. Skupni do-
hodki carinarnic meseca oktobra zna-
šajo 118.545.127 dinarjev.

+ Novi bankovci v Poljski. Te dni
so bili izročeni prometu novi bankovci
po 50.000 poljskih mark.

+ Nemci na Ruskem. V Kijevu se
pogajajo zastopniki Nemške banke z
državnim sladkornim trustom za pre-
vzem v najem 41 sladkornih tovarn v
vzhodni Ukrajini, ki sedaj ne obratu-
jejo.

+ Izenačenje potniške in prtljažne
železniške tarife. Prometno ministrstvo
je dosedaj obstoječe železniške tarife
za prevoz potnikov in prtljage izpre-
menilo v toliko, da vsi predpisi odgo-
varjajo tarifi, ki je dosedaj veljala sa-
mo za Hrvatsko, Slavonijo in Vojvo-
dino.

+ Kovanje drobiža odloženo. Ker
bi stroški kovanja drobiža dvakrat pre-
segali nominalno vsoto, je kovanje od-
loženo.

+ Ponarejeni bankovci. V Senti so
prišli na sled ponarejenim 100- in 10-
dinarskim bankovcem.

+ Budimpeštanska banka pred kon-
kurzom. V sled padca budimpeštanske
banke Palffy je prišla budimpeštanska
gospodarska kreditna banka v velike
težkoče. Pasiva znašajo 118 milijonov,
aktiva pa samo 43 milijonov madžar-
skih kron. V sled te velike difference bo
prišla banka gotovo v konkurz.

+ Litija. Podružnica Jugoslovanske
Matice v Litiji priredi dne 2. decembra
t. l. ob 8. uri zvečer v prostorni So-
kolskega doma v Litiji, družabni večer
z obširnimi sporedom. K oblihi udeležbi
vabi odbor.

Češki kvartet.

(Ob 30-letnici.)

Ves kulturni svet se te dni spomi-
nja četvorice umetnikov, ki izpolnjuje
tiho in skromno že trideseto leto svoje
apostolsko poslanstvo v službi resnič-
ne umetnosti. Češki narod pa ima praz-
nike: njegovi so sinovi, ki jih slavi svet
in v njih je ožarjeno češko ime.

L. 1891 so se sešli štirje gojenci pra-
škega konservatorija v razredu prof.
Wihana, ki je takrat vodil komorne
vaje na tem zavodu. Oba sedanja vi-
olinista, Hoffmann in Suk sta še iz
tistih časov. Violo je igral Nedbal,
poznejši dirigent dunajskega Tonk-
lerorkestra, sedaj dvorni dirigent v Bu-
karešti, Berger violončelo. Ze istega
leta so nastopili na koncertu »Jednote
pro komorni hudbu«, zavestno kot
kvartet pa so se organizirali šele na-
slednje leto na jesen, 22. X. datira prvi
njihov samostojni koncert, 13. nov. pa
nastopijo prvič pod skupnim imenom.
Štirje sijajno uspehi koncerti na Dunaju
(1893) jim odpro pot v svet. Po Berli-
nu jih navdušeno sprejme ostala Nema-
cija, po Nemčiji Evropa. Danes je češki
kvartet evropski kvartet svetovnega
slovesa. Ni je kulturne dežele v Evropi,
katere bi se na svojih turnejah po več-
krat ne dotaknil. Tudi v Ljubljani smo

jih opetovano imeli v svoji sredi. Tisti
dnevi so bili za nas dnevi razodetja...

Osebnostne spremembe v kvartetu so na-
stale l. 1893, ko je stopil na mesto obo-
lelega Bergerja prof. Wihan, dalje leta
1906, ko je zamenjal Jiří Herold
Nedbal, ki se je popolnoma posvetil
dirigentstvu in l. 1918, ko je prevzel L.
Zelenka violončelski part od Wihana,
ki ni več zmogel napornih popoto-
vanj po svetu.

Kvartet proslavi svoj jubilej s čl-
kom 15-ih komornih koncertov, v ka-
terih poda razvoj češke in tuje komor-
ne glasbe. Češki programi obsegajo sle-
deče skladatelje: Smetana (troje opu-
sov), Dvořák (6), Fibich, Chvála, Bendl,
J. B. Förster (2), Suk (2), V. Novak
(2), Vycpálek, Kunc, Jiráček (2), Karel
in Štěpán, 24 čeških umotvorov! Do-
kaz, kako intenzivno negujejo Čehi ko-
morno glasbo, zavedajo se, da je ravo-
no ona merilo glasbene kulture vsakega
naroda. Od kod ta plodovitost? Od-
kod ta razmah? Brez Češkega kvarteta
si ga težko predstavljamo.

Koncerti tujih glasbenih kultur so
takole razdeljeni: I. Haydn, Cherubini,
Mozart, II. Beethoven (op. 59, št. 1,
op. 95 in op. 132), III. Schubert, Schu-
mann, Brahms, Dalje po 8-českkih kon-
certih: XII. (ruski): Borodin, Cajkov-
skij, Tanjejev, XIII. (nemška moderna):
Pfitzner, Reger, Schönberg (Večkrat

Nacht). XIV. (mednarodni): Sgambati,
Elgar, Grieg in XV. (francoski): Franck,
d'Indy, Ravel.

Iz programov je razvidna ogromna
vsestranost kvartetovega delovanja.
Noben stil jim ni tuj, tudi ga ne čehizir-
ajo. Intuitivno pojmovanje najrazlič-
nejših časovnih in narodnih slogov tvo-
ri umetniško potezo kvarteta, ki je bila
v nemajhni meri vzrok, da simpatizira
danes z njimi ves kulturni svet. Kljub
temu pa so ostali povsod Čehi — pev-
ci na svojih instrumentih in tempera-
mentni manifestantje živega ritma.

Prvega njihovega jubilejnega kon-
certa se je udeležil tudi Masaryk. Sre-
di svoje slave Češki kvartet nikdar ni
pozabil, katere gore list je. Kakor že
ime kaže. Vsikdar in povsod se je za-
vedal svojega poslanstva kot kulturni
propagator in minor neznane ali za-
postavljene in prezirane naroda. V
veliki meri so ti štirje tihi delavci pri-
pomogli k današnjemu svetovnemu si-
laju češkega imena. Bog ve, kako bi go-
voril svet ob sklepanju mirovnih po-
godb, da bi skrbeli Jugoslovani na tak
način za naš kulturni ugled med sve-
tom...

Jubilantno ključemo tudi mi Sloven-
ci: na mnogaja leta! in na mnoga in
skorajšna svidenja v Ljubljani!

Ljubljana.

— Rout pri g. namestniku Ivanu
Hribarju v proslavo ujedinenja se vrši
1. decembra ob sedmi uri zvečer v
veliki stekleni dvorani viadne palače.
Vhod pri velikih srednjih vratih na
Bleiwisovi cesti.

— P'sarna centralnega volilnega
odbora »Jugoslovanske zajednice se
nahaja v ljubljanskem Narodnem do-
mu, pritličje, desno. — Tam dbe za-
upniki krajevnih volilnih odborov NSS
in dr. Ravniharjeve skupine vsak de-
lavnik od 4. do 7. ure popoldne vse po-
trebne informacije. Tam je vlagati vse
vloge, zadevajoče volilne agitacije.
Krajevnim odborom so v pisarni na
razpolago volilne tiskovine, kakor va-
bila za shode itd.

— 1. december se praznuje kot
državni praznik ujedinenja troimega
naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev
v eno enotno državo pod žezlom Jina-
stije Karadjordjevičev. V ta namen se
daruje ta dan ob 10. uri v tukajšnji
stolnici sv. Nikolaja slovensko cerkveno
opravilo z zahvalno pesmijo in z dr-
žavno himno. V pravoslavni kapeli se
vrši služba božja ob 9ih. v evangelijski
cerkvi pa ob 10. uri. Na šolah se ne
vrši pouk, v državnih in drugih javnih
obratih in uradih kakor tudi v zasebnih
obratih delo počiva. Vsi državni uradi
in javna oblastva naj razobesijo na
svojih poslopih državne zastave. Tudi
zasebniki se pozivajo, da okraše svoje
hiše z državnimi in narodnimi zasta-
vami. — Pokrajinski namestnik: Ivan
Hribar, l. r.

— Ustanovitev društva za povzdi-
go mesta Ljubljane. V ponedeljek, dne
27. t. m. je sklicala Zveza za tujski pro-
met v Sloveniji po svojem predsedni-
ku ministru Ivanu Hribarju v zboro-
valnico mestne hiše v Ljubljani posve-
tovanje za ustanovitev »Društva za

povzdigo mesta Ljubljane. Vabilu se je odzvalo mnogo udeležencev, tako da je bila dvorana nabito polna. Po pozdravnih besedah ministra Ivana Hribarja je razložil glavni tajnik tujsko-prometne zveze vladni svetnik dr. Andrejka naloge in cilje novega društva. Govornik je apeliral na ljubezen Ljubljančanov do svojega rodnega mesta in na ponosni meščanski čut, ki se kaže že dosedaj v stremljenju povzdigniti to lepo mesto do največje mednarodne veljave, ki mu po vsej pravici gre. Ustanovil se je posebni pripravljalni odbor, 20 gospodov, med katerimi so zastopniki hišnih posestnikov, umetniških organizacij, vrtnarske stroke, zdravnikov, oddelka za socialno politiko itd., kateri ima nalogo, v najkrajšem času izdelati pravila, ter jih predložiti pokrajinski upravi. Veliko zanimanje, ki ga je zbudila misel, ustanoviti to društvo, med vsemi sloji ljubljanskega prebivalstva je porok, da se bode društvo razvijalo in vdejshtvovalo kot odločujoč faktor za pozdigo našega mesta.

== Napad in rop. Pretečeno soboto zvečer je neki, doslej še neznan lopov na cesti za Kolinsko tovarno napadel nekega zidarskega pomočnika. Najprej ga je z neko topo stvarjo udaril tako močno po glavi, da je napadeni padel in se onesvestil, nato pa mu je pobral ves denar v znesku več tisoč kron. Pomočnika so kmalu nato našli mino-idoči in ga spravili na stanovanje, kjer se še vedno nahaja v nezvesti. O napadalcu ni sledu.

== Umrli je na Gosposvetski cesti štev. 13, gđ. Minka Strehovec v 20. letu starosti. Pogreb se vrši danes pop. ob 2. uri. Naj počiva v miru!

== Tedenski zdravstveni izkaz. Od 19. do 25. t. m. je bilo v Ljubljani rojenih 24, umrlih 15, med temi 2 tujca. Vzrok smrti: 1 jetika, 1 pljučnica, 1 davica, 1 zastrupljenje rane, 1 možganska kap, 2 srčna hiba, 8 naravni smrtni vzroki. Naznanele nalezljive bolezni: 1 davica, 1 škrlatica in 2 trebušni legar.

Maribor.

Ustanovni občni zbor društva stanovanijskih najemnikov v Mariboru se vrši v nedeljo dne 3. decembra t. l. v mali dvorani Kazine.

Društvo v podporo revnih učencev in učenk se je ustanovilo v nedeljo v Mariboru. Namen društva je, podpirati revne učence in učenke, ki si povečini niti šolskih knjig ne morejo nabaviti. Želeti je, da vstopi v društvo čim več članov, da bo pomoč tem izdatnejša. Proračun mesta Maribor za leto izkazuje 3.978.905 Din primanjkljaja.

Mariborska rafinerija in kemična tovarna »Mara«, d. d., je v Celju v Prešernovi ulici ustanovila svojo podružnico.

Nesreča z strelnim orožjem. Radi malomarnosti pri ravnanju s strelnim orožjem je bil obsojen posestnikov sin Jernej Kapun iz Sodraže pri Slov. Bistrici na 3 mesece strogega zapor, ker je ustrelil s puško, s katero se je igral, svojega prijatelja Marvoča, ki je kmalu nato izdihnil.

Ogenj je nastal v nedeljo ob petih zjutraj v plinomeru južne železnice. Pozvani gasilci so ogenj hitro ugasili. Silno korajžen je bil v nedeljo neki Alojzij Školiber. Pogumni Lojze je dal v nedeljo z glasnim razgrajanjem na Kralja Petra trgu duška svoji nevolji. Ker mu to še ni bilo dosti, je še oklofutal brez vsakega vzroka nekega 15letnega fantiča. Junaka si bo поблиže ogledalo mariborsko sodišče.

En glazček bom zvrnil, še druga natli... je prepeval v nedeljo Korošec Franc iz Melske ceste toliko časa, da se ga je tako navlekel, da je pozabil, kako se piše. Ko je na Aleksandrovi cesti študiral svoje ime, se je začela nesrečna mati zemlja tako hitro sukati okoli veselega Francelna, da mu je zmanjkalo tal in da je telebnil na tla ter se pri tem precej močno pobil na glavi. Pravično oko postave je nesrečnega Francelna privedlo razveseljeni ženi v naročje in »nadaljnje postopanje«.

Tatinska zalega se je v zadnjem času zelo razpasla v Mariboru. Tako je bilo dne 20. t. m. mesariju Ant. Hohnecu ukradeno 4000 K vredno kolo, v soboto pa pekovskemu mojstru Černecu 5000 K vredno kolo. V nedeljo so vložili neznani dolgoprstneži v pisarno dr. Boštjančiča na Aleksandrovi cesti. Polomili so ključavnice vseh predalov, vendar so morali biti pravočasno prepoznani, ker niso odnesli ničesar.

Celje.

Mestno gledališče v Celju. Danes v sredo 29. t. m. gostuje ansambl mariborskega narodnega gledališča z Gogoljevim »Revizorjem«. Predstava se vrši ob pol 8. uri zvečer. — V četrtek

30. t. m. zvečer ob 8. uri gostuje ansambl narodnega gledališča v Ljubljani. Vprizori se »Svatba Krečinskega«. — V četrtek 7. decembra igrajo domači igralci Nušičevega »Obični človek«.

Simfonični koncert vojaške godbe iz Maribora pod vodstvom kapelnika g. Majera se vrši v soboto dne 2. dec. v veliki dvorani hotela »Union« v Celju. Spored koncerta je prvovrsten. Vstopnice se dobivajo v predprodaji v trafiki Kovač v Aleksandrovi ulici.

Društvo lesnih trgovcev v Celju se je ustanovilo v ponedeljek 27. t. m. v hotelu »Balkan«. Društvo ima posebno namen, ščititi lesno trgovino pred raznimi škodljivimi elementi, ki so se razpasli v lesnem trgovstvu. Delokrog društva obsega pol. okraje Celje, Kobjice, Brežice ter sodne okraje Slovenjgradec, Šoštanj in Rogatec. Ustanovne obsega občnega zbora se je udeležilo mnogo lesnih trgovcev iz raznih krajev.

Iz ruskega ujetništva se je vrnil Celjan Emil Matjaž.

Novo trgovino s steklarskimi izdelki otvorila v Gosposki ulici gg. Goleš in drug.

Mestna hranilnica celjska je v svoji zadnji seli sklenila odstopiti upravnemu sodišču svojo veliko dvorano za glavne razprave upravnega sodišča. V prvem nadstropju mestne hranilnice pa bodo nastanjene druge pisarne upravnega sodišča. Prošnja muzejskega društva za te prostore se je morala vsled tega odkloniti.

Četrto porotno zasedanje v Celju tu di odpade, kakor smo že poročali. Par slučajev se odstopi mariborski oziroma ljubljanski poroti.

Miklavžev večer priredi narodna Citalnica v Celju v torek 5. decembra ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Nar. doma. — Po končanem nastopu Miklavža prosta zabava.

Vsled ovadbe, da so pekli premajhne žemlje, so se pred okrajnim sodiščem v Celju zagovarjali te dni celjski peki, ki pa so bili, razun enega, vsi oproščeni. Obsojeni je dobil teden dni zapor, ter mora plačati 1000 Din globo. O zadnji pekov smo svoječasnno poročali.

Gledališče in glasba.

Drama.

November, 29. sredo: Idijot. Izven.
November, 30. četrtek: Zaprt.
December, 1. petek: Hlapci. Izven.
December, 2. sobota: Jack Straw. Delavska predstava. Izven.
December, 3. nedelja: ob 3. popoldne Krojaček-junaček. Izven.
ob 8. zvečer: Idijot. Izven.
December, 4. ponedeljek: Ploha. Red B.

Opera.

November, 29. sredo: Zaprt.
November, 30. četrtek: Gorenjski slavček. Izven.
December, 1. petek: Gorenjski slavček. Red D.
December, 2. sobota: Carmen. Red C.
December, 3. nedelja: Gorenjski slavček. Izven.
December, 4. ponedeljek: Zaprt.

Koncert g. Julija Betetta. Na koncertu, ki se vrši v ponedeljek 4. decembra t. l. v Filharmonični dvorani ob 8. uri zvečer in katerega izvajal operni pevec g. Julij Betetto s sodelovanjem ge. Dane Golja-Koblerjeve se izvajajo sledeče točke: 1. a) R. Strauss: Jutri; b) Noč; c) L. M. Škerjanc: Fragment de la »Chanson violette«. 2. V. Novak: Morje, iz cikla »Pan«. 3. E. W. Kerngold: Pesem Pierota iz opere »Mrtvo mesto«. 4. a) L. M. Škerjanc: Slovo od prijatelja; b) Samotno pirovanje pomladnega dne. 5. Liszt: Balada v h-molu. 6. a) J. Brahms: V gozdni samoti; b) Na grobišču; c) Felix Weingarten: Ljubezni pir. — Vstopnice za ta koncert in za koncert »Zveze pevskih zborov« dne 1. decembra v korist »Udruženja Jugoslov. Novinarjev« so od danes naprej v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu (poslopje Filharmonične družbe). Sedeži po 18, 15, 12, 10 in 8 Din, stojišča po 3 in 2 Din.

Dostojevskega »Idijota« v dramskem gledališču. Prihodnja noviteta v dramskem gledališču bo inscenacija Dostojevskega romana »Idijota«. Prireditelj za oder je delo g. Putjate, poslovenil pa jo je g. Vladimir Levstik. Za vlogo Nastasje Filipovne je povabila na gostovanje gospa Marija Nablotskaia, Rusinja, ki je ljubeznivo prevzela nalogo, izvesti najboljšo vlogo svojega repertoarja v slovenščini, dasiravno je potekel komaj en mesec, odkar se je pripeljala iz Rusije v Ljubljano. Naslovno vlogo Idijota (kneza Miškina) igra g. Rogoz. Ostale vloge so zasedene med drugim takole: Aglaja Ivanovna — gospa Šaričeva, generalica Japačinova — gospa Rogozova, Darja Aleksan-

drovna — gospa Juvanova, Parfen Rogožin — g. Putjata, general Ivoglin — g. Peček, general Japačin — g. Terčič, Ganja — g. Železnik, Lebedev — g. Ločnik, Ferdiščenko — g. Cesar in Tocki — g. Kumar. Režijo vodi g. Putjata. Opreme je na oder le toliko, kolikor je potrebno za razumevanje kraja in časa dejanja. Premiera je v sredo dne 29. t. m.

Svečana predstava v proslavo ujedinenja se vrši v četrtek, dne 30. t. m. v opernem gledališču. Vprizori se na novo inscenirana izvorna slovenska opera nestorja naših skladateljev Antona Foersterja »Gorenjski slavček«. Minko bo pela ga. Lovšetova kot gost, njeno mati gđa. Šiligojeva, plesalko Ninon ga. Lewandowska, študenta Franja g. Šimenc, učitelja petja Chansonetta g. Levar, oskrbnika Štruklja g. Zupan, njegovega pisarja Rajdija gosp. Bratuž, Lovra g. Debevec. V ostalih vlogah nastopijo ga. Ribičeva, gđa. Korenjakova in gg. Zorman, Drenovec ter Bekš. Režijo vodi g. Šest, dirigira g. Jeraj. Nove dekoracije je naslikal g. Skružny, nove kostume sta napravila ga. Waldsteinova in g. Dobry. Slavnostne predstave se udeležijo gospod skladatelj osebno. Mnogobrojni njegovi častilci pridejo gotovo pozdravit seniorja slovenskih komponistov in uživati največje njegovo delo.

K uprizoritvi »Gorenjskega slavčka«. Nestor slovenskih skladateljev praznuje letos svojo petinosemdesetletnico. Na tisoče in tisoče je med Slovenci njegovih učencev. Bil je več kakor 40 let glasbeni vzgojitelj Slovencev v svojih posvetnih in cerkvenih skladb. Njegovi mešani zbori »Ljubica«, »Katica«, »Z glasnim šumom s kora«, njegovi moški zbori »Samo«, »Pobratimija«, njegovi samospjevi in orkestralne skladbe tvorijo prve uspehe slovenske glasbe. Za glavno delo pa smatramo njegovo tridejansko komično opero »Gorenjski slavček«, ki se izvajal ob prazniku našega ujedinenja in sicer v četrtek dne 30. novembra, v petek dne 1. decembra in v nedeljo dne 3. decembra 1922. Naj se v teh slavnostnih predstavah, katerim bo najbrž prisostoval tudi skladatelj sam, udeležijo čim večje število njegovih učencev, prijateljev in častilcev. Opera bo popolnoma na novo inscenirana. Z veliko vnemo, uspehom in razumom vodi režijo tega dela naš priznani dramski režiser g. Osip Šest. Muzikalno naštudiral pa je opero ter jo bo dirigiral priznani dirigent orkestralnega društva Glasbene Matice in profesor konservatorija g. Karel Jeraj.

Književnost in umetnost.

F. S. Finžgar, Iz modernega sveta. Ljubljana 1922, III. zvezek zbranih spisov. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. 30, vez. 44 din. — Ozadje tega prekrasnega romana je socialno vprašanje. Mladi in idealni zdravnik dr. Sluga se zavzema pri svojem delovanju v tovarni za delavstvo, pri čemer pride v konflikt z izsesevalci delavstva, uradniki in ravnateljem tovarne. Vse dejanje prepleta njegova čista ljubezen do ravnateljve hčerke Alme, ki postane zdravnikova žena. Pripovedovanje je, kakor znano,

pri vseh Finžgarjevih delih silno zanimivo in napeto ter knjiško prav toplo priporočamo. Želeti je, da tretjemu zvezku kmalu sledi nadaljni.

Shakespeare — Othello. Prevel Oton Žepančič. 1923. Založila Tiskovna zadruha v Ljubljani. Str. 160. Cena Din 19, po pošti 1,25 Din več. Shakespeareva drama Othello je pravkar izšla v vzornem prevodu Otona Žepančiča in v običajni opremi pri Tiskovni zadruhi v Ljubljani. Prihodnji zvezek Shakespearijevih del prinese Komedijo zmešnjav.

»Kresa« 11. številka je izšla in prinaša sledečo vsebino: Tone Seliskar: Glas izbičanih duš; Pravica. — Gil Blas: Tisoč in ena noč. — Ernest Tiran: Razbojnik. — Leonid Andrejev: Vrnitev. — Culkovski: Ples na Vulkanu. — Telovadba. — Vestnik »Svobode«. — Socijalni vestnik. — Književnost. — »Kresa« izdaja delavska izobraževalna zveza »Svoboda« in se naroča v upravi, Ljubljana, Židovska ulica št. 1, I. nadst.

Sokolstvo.

Sokol I. Bratje - sestre! Kruta smrt nam je zopet iztrgala iz svoje srede obče priljubljene in draga brata Joško Turka, sod. avskult. Mlademu idealnemu članu izkazemo čast na njegovi poslednji poti v Križu. Bratje, prosim vas, udeležite se pogreba v kar največjem številu. Pogreb se vrši danes v sredo dne 29. t. m. ob 3 uri popoldne iz Vidovdanske ceste k sv. Križu. Zbirališče pol ure pred pogrebom na Taboru. Ohranite ga v bratskem spominu! Zdravo! Podstarosta.

Sokolsko društvo Ljubljana II. priredi na praznik ujedinenja dne 1. decembra 1922 ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma akademijo. Na sporedu so: telovadni nastop, predavanje, pevski in godbene točke. Vstopnina za osebo Din 10, za otroke Din 5, za člane Sokolskih društev v predprodaji pri br. Krapežu, urarju, Jurčičev trg po Din 5.

Društvene vesti.

J. A. D. »Triglav« v Ljubljani. Na predvečer narodnega praznika ujedinenja priredi J. A. D. »Triglav« slavnostno predavanje ob pol 9. uri zvečer na verandi gostilne Tisler (nasproti Akad. kolegija); predava tov. fil. Fr. Baš: O postanku Jugoslavije. Po predavanju se vrši razgovor o vseslovan-skem kongresu akademikov, ki se vrši meseca decembra t. l. v Pragi. Udeležba na predavanju je obvezna za vse člane. — Kulturni odsek.

Na občnem zboru »Kluba ljubiteljev sportnih (neolovskih) psov«, ki se je vršil dne 9. t. m. se je sestavil klubov odbor s predsednikom g. Ivan Skuškom na čelu. Klub je stopil v stik z inozemskimi društvi iste smeri, da si na ta način zagotovi mednarodno priznanje vpisov v rodovnik. Interesenti se najvjudneje vabijo k pristopu. Članarina znaša letnih 25 Din, ustanovnina pa 250 Din. Prijave sprejema imenovani klub na naslov: Klub ljubiteljev sportnih (neolovskih) psov, Ljubljana, Poljanska cesta št. 59. Odbor K. L. SP. P.

Poslano*.

Odpriro pismo stanovanijski oblasti v Celju.

Razno časopisje prinaša sadnje čase poročila, ki opisujejo stanovanijsko anarhijo, ki je zavlada zadnji čas v Celju. V ilustracijo te anarhije naj služi navedeni slučaj, ki jasno kaže, da se taka stanovanijska anarhija v Celju vzgaja od zgora, ker stanovanijska oblast v Celju podpira bogataše, dočim pusti prošnje raznih proslincev, iz srednjih in nižjih slojev počivati. Zato je tudi umevno, da so bila razna stanovanja zadnji čas svojevolično zasedena največkrat ravno iz vrst teh slojev. Podravnatelj neke celjske banke n. pr. je bilo stanovanje nakazano tri mesece pred njegovo poroko dočim morajo drugi prositi že tri leta prej in še po poroki ne dobe dostikrat po cela leta stanovanja. Moj sin Josip je tri leta prej, predno se je poročil, prošil za stanovanje. Nakazano mu je bilo doslej štirikrat in tudi nakazilo štirikrat preklicano v korist neke tujeke in milijonarja Hladina. Posrečilo se mu je sedaj najti stanovanje. Ker je čez eno leto stanoval v hotelu in ker vse prošnje niso nič pomagale se je poslužil tudi on pravice in se je svojevolično vselil v tisto stanovanje. Takih samovoljnih vselitvev se je v Celju doslej izvršilo že 14, med njimi tudi ona mojega sina, za katerega je vložil prošnjo, ker bi se bil v to stanovanje drugače vselil kdo drugi.

Mojega sina se hoče sedaj na vsak način s silo iztirati iz stanovanja, katero je nakazano sodnemu uradniku g. Zorkotu. — Gosp. Zorkotu je bilo tudi že nakazano stanovanje milijonarja Hladina. To nakazilo je bilo pa sistirano v korist milijonarja, kateri lahko ostane brez nadaljnjega v stanovanju, katero mu ugaja, dočim mu stanovanje v lastni hiši ni ugajalo. Zopet slučaj, ki dokazuje, da stanovanijska oblast ščiti bogataše. Takih slučajev bi lahko navedli še več.

Moj sin je od teh skrbi postal že popolnoma živčno bolan in sedaj se ga hoče še deložirati, ker ni bogataš, dočim se bogataše, ki so tudi v par slučajih na ta način bolj neupravičeno kot moj sin zasedli stanovanja, pusti mirno v istih.

Pripominjam še končno, da sem moje sinove vzgojil v narodnem duhu in so štirje bili od svojih mladostnih let vedno v sokolskih in narodnih vrstah. Tudi cela moja rodbina je bila vedno v narodnih vrstah Celjanov.

Sedaj pa se hoče napram mojemu sinu — domačinu nasilno postopati, dočim se ščiti bogataše, med njimi tudi tujeke, ki danes udarjajo na narodno struno, prejšnja leta pa so bili zagrizeni naši narodni nasprotniki.

Iz pisma pa tudi naj sledi, da se taka stanovanijska anarhija v Celju vzgaja od zgora.

Celje, 26. novembra 1922.

Josip Zabukovek, krojaški mojster v Celju.

*) Za ta sestavek odgovarja uredništvo v okviru zakona.

Znižane cene

pri

A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS

LJUBLJANA, Mestni trg štev. 18.

Potrži neizmerne žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem nad vse tužno vest o nenadni izgubi našega najdražjega, predobrega nad vsa ljubljenežnega sina, brata, svaka in strica, gospoda

Jože Turka

sodnega avskultanta

Katerega nam je kruta usoda po nesrečnem padcu v Kamniških planinah v nedeljo iztrgala iz naše srede.

Truplo pokojnega se prepelje v Ljubljano, Vidovdanska cesta 2, odkoder se vrši pogreb v sredo, dne 29. novembra ob 3. uri popoldne v grobnico na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 28. novembra 1922.

Zaljujoči rodbini Turk — Reicher.

Opozarjamo na koncert Zveze pevskih zborov dne 1. decembra t. l. v „Unionu“.

* Šakal v dunajskih ulicah. Več pasantov, ki so v poznih nočnih urah hodili po dunajskih ulicah, je ugriznila neka besna žival, za katero precej časa niso vedeli, v katero vrsto živali pripada. Končno so jo pa le ujeli in tedaj se je ugotovilo, da je to divji šakal, ki je pri neki ugodni priliki pobegnil iz kakega cirkusa. Lastnik šakala se seveda ni prijavil.

Viljem je nehote povsíl oči. Sedaj se je spomnil, da je Elen videla slike bujnih krasotic in bil je pripravljen na majhen vi-

»Ti ne ljubiš niti mene!« je strastno in zardela od sramu dejalo dekle. »Tudi jaz sem ena onih, ki so se ti prevarane od

»Tako lahko gleda samo nedolžnost. Elen me hoče samo mučiti, toda jaz ji kljub temu vidim v srce.«

MEBLOVANO ALI NEME-
BLOVANO SOBO s strogo
separiranim vhodom za ta-
koj se išče. Cena postran-
ska stvar. Ponudbe pod »S-
ba« na uravo lista. 86

Marija Komino, Katarina Alta,
soproga. tašča.
Kati, Mici, Ivan, Ciril, Albino, Mafalda, Oto,
otroci.

Bencin. — Pneumatika
Olje. — Vsa popravila
:: Mast. — In vožnje. :-
Le prvovrstno blago in
delo po solid cenah nud
Jugo-Auto d. z o. z.
v Ljubljani.

R

SECRET

VRTNAR, krasno pesniško zbirko, ki je preložena v vse svetovne jezike, je založila v izbranem prevodu Dr. A. Gradnika Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg 8. Cena broširanemu izvodu Din. 16.—, vezanemu v papir Din. 20.—, v usnje krasno vezano Din. 50.—

Slavensko-amerikansko trgovačko dioničko društvo u Zagrebu.

Poziv na supskripciju!

Oslahodjenjem i ujedinjenjem našeg troimenog naroda zauzeli smo i u svjetskom trgovačkom prometu uvaženo mjesto, te stoji jedino do naših sposobnosti, da to mjesto dostojno ispunimo.

Kako pako unatoč nesretno po nas riješenog jadranskog pitanja zauzimamo veliki dio istočne obale Jadrana, upućuje nas već zemljopisna karta, gdje moramo u našoj državi stvoriti emporije našeg budućeg trgovačkog razvoja, da zaigramo doličnu ulogu i u svjetskom prometu izmjene dobara.

Prije velikog svjetskog rata bile su na Jadranu napose 2 (dvije) velike luke, Trst i Rijeka, koje su koncentrirale u sebi svu pomorsku trgovinu našeg Slavenskog Juga, te su ugledne naše domaće tvrdke na tim tržištima stekle sebi svojim čestitim i marljivim radom svjetski glas. Znamo, da je sva kolonijalna trgovina prolazila preko ovih luka, te oživljavala i trgovački promet ostalih hrvatskih i dalmatinskih manjih luka. Na taj način zadobila su ta dva velika lučka grada zamašnu ulogu i na cijelu kontinentalnu trgovinu našeg Slavenskog Juga, pa je naš protivnik dobro znao, da odcjepljenjem onih luka od naše živog tijela, a u pomanjkanju novih podnesnih centara na Jadranu, osigura sebi zamašni upliv na žilu kucavicu svakog pomorskog naroda, na njegovu pomorsku trgovinu i tako sebi ekonomski podjarmi mladu demokratsku državu, koja se diže na suprotnoj strani ponosnog Jadrana.

Sigurno je, da bi ova osnova i uspjela, da nije pobudom nekoliko odanih i za narodnu stvar zaslužnih sinova našeg naroda iz Južne Amerike i gordog branioca Slavenskog Jadrana Dubrovnika, te Splita i ostale Dalmacije došlo do projekta, da se osnuje jedno veliko trgovačko dioničko društvo, koje će pod vidom gore istaknutih načela stvoriti jednu protutežu ambicijama naših protivnika, te paralizirati upliv pod tuđinskim jarmom stojećih gradova na Jadranu.

Ne bi bili vrijedni naše narodne slobode i ekonomske samostalnosti, kada ova ideja pokretača ne bi naišla na razumijevanje i moralnu i materijalnu podršku svih narodnih ljudi.

Proizvodi naše domovine, kojima nas je Božanska providnost obilno obdарила, te koji traže puteve na svjetsko tržište, treba da dodju na njihova odredišta pod nepatvorenom jugoslavenskom etiketom, te cijelom kulturnom

inozemstvu dati dokaze naše trgovačke spremlje i vještine, kao i vrsnoće domaćih produkata.

Ne smije se više dogoditi, da proizvodi naše bogate Jugoslavije, kao drvo, cement, duhan, šljive i t. d. dolaze na svjetska tržišta posredstvom tuđinskih prekupaca, koji se obogaćuju na račun naše neupućenosti, da nam se onda još i narugaju, te žuljevima našeg naroda stečeno bogatstvo upotrijebe za podupiranje političkih aspiracija, koje idu za našim posvemašnjim podjarmljenjem.

Niže potpisani osnivaju u tu svrhu trgovačko društvo pod tvrtkom: **SLAVENSKO-AMERIKANSKO TRGOVAČKO DIONIČKO DRUŠTVO** sa osnovnim kapitalom od K 50.000.000.— (Din 12.500.000.—) razdijeljenim u 125.000 komada dionica od K 400.— (Din 100.—) nominalne vrijednosti, od kojih izlažu za sada javnoj supskripciji K 20.000.000.— (Din 5.000.000.—) t. j. 50.000 komada dionica, dočim se rok, tečaj i način emisije ostatka od 75.000 komada dionica sa K 30.000.000.— (Din 7.500.000.—) prepušta ravnateljstvu.

Novo osnovano trgovačko društvo baviti će se prema razloženom:

1. Sa kupnjom i prodajom, te uvozom i izvozom zemaljskih proizvoda, kolonijalne robe i ine robe iz Jugoslavije u inozemstvo, napose na prekomorska tržišta i obratno.

2. Sa pripremom i preradbom tih produkata po potrebi i industrijalnim putem.

3. Sa podupiranjem stvaranja uvjeta za što izdašniji razvoj naše prekomorske trgovine, otvorenjem podružnica, agencija i zastupstva, davanjem obavijesti o cjenama, transportnim i carinskim pitanjima.

4. Osnivanjem parobrod. veza sa svim važnijim prekomor. tržištima.

5. Sa svim strukama pod 1—4 suvislim poslovima.

Za provedbu zamašne ove zadaće organizirati će **SLAVENSKO-AMERIKANSKO TRGOVAČKO DIONIČKO DRUŠTVO** odmah nakon svog osnutka podružnice u svim važnijim trgovačkim središtima naše države, kao Beogradu, Ljubljani, Dubrovniku, Splitu, Sušaku, Bakru, Sarajevu i gdje god se za to ukaže potreba, te odmah preći na djelotvorni rad.

Uvjeti supskripcije su slijedeći:

1. Javnoj supskripciji prepuštenih K 20.000.000.— (Din 5.000.000.—) dioničke glavnice, odnosno 50.000 komada dionica po K 400.— (Din 100.—) mogu se upisati i uplatiti:

U JUGOSLAVIJI:

kod „Slavenske Banke d. d.“ u Zagrebu, Ljubljani, Beogradu, Bjelovaru, Brodu n/S., Celju, Dubrovniku, Gornjoj Radgoni, Kranju, Mariboru, Murskoj Suboti, Osijeku, Somboru, Sušaku, Šabcu, Šibeniku, Velikovecu, Vrscu, te njezinih ispostava u Monoštoru, Škofjoj Loki, kod „Jugoslavenske Industrijske Banke“ u Splitu; kod „Zadružne banke“ u Splitu, kod „Hrvatske Stedionice“ u Kotoru.

U JUZNOJ AMERICI:

kod Agencije Slavenske Banke za Argentinu u Buenos Airesu,
kod Podagencije Slavenske Banke za Argentinu, Rosario de Sta Fe (Kuća Jakas, Kokić i Ivančić),
kod Jugoslavenske Banke za Chile u Valparaisu, Antofagasta, Punta Arenas, Porvenir i Natales (Chile),
te kod Povjereništva Slavenske Banke u Limi za Republiku Peru (gosp. Antun Ciurizza),
u Oruro za Republiku Boliviju (gosp. Ivan Dubravčić),
u Antofagasti za Republiku Chile (gosp. Ivan Soljančić),
u Valparaisu „ „ „ (gosp. Nikola Vodnizza),
u Punta Arenas „ „ „ (gosp. Miroslav Scholz),
u Santiagu „ „ „ (gosp. Radovan Ježić).

U SJEVERNOJ AMERICI:

kod Guaranty Trust Company, New-York,
kod Emil Kiss, Banker New-York,
kod Depositors Savings & Trust Company, Akron, O.,
kod Farmers Trust & Mortgage Company, Johnstown, Pa.,
kod Union Trust Company, Cleveland, O.,
kod Farmers & Merchants National Bank, Los Angeles, Cal.

2. Rok supskripcije traje od 10. novembra do 15. decembra 1922., za Južnu i Sjevernu Ameriku od 10. novembra 1922. do 15. februara 1923.

3. Prigodom upisa dionica imade svaki potpisatelj uplatiti K 450.— (Din 112.50) po dionici (K 50.— [Din 12.50] za drž. pristojbe i troškove utemeljenja).

4. O učinjenim uplatama izdavaju potpisna mjesta blagajničke potvrde, koje će se naknadno izmjeniti sa izvornim dionicama društva.

5. Pravo repartacije potpisanih i uplaćenih dionica, kao i saziv konstituirajuće glavne skupštine sa dnevnim redom u smislu propisa trgovačkog zakona pridržaju si potpisani utemeljitelji.

Podpisatelji iz obih Amerika mogu protivvrijednost potpisanih dionica doznačiti i u stranim platežnim sredstvima (čekovima na London, Paris, New-York) u kojem će slučaju **SLAVENSKA BANKA D. D.** u Zagrebu vršiti razmjenu, te suvišak odobriti potpisateljima na posebnom bankovnom tekućem računu, a na njihovu slobodnu raspoložbu.

U Zagrebu 10. novembra 1922.

Utemeljitelji

„Slavensko-Amerikanskog trgovačkog dioničkog društva“:

Slavenska Banka d. d., Zagreb. — Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split. — Vladimir Arko, tvornica i rafinerija žešte, likera i konjaka, Zagreb.
Banaz i Rusko, Dubrovnik. — Miguel Mihanovich, brodovlasnik, Buenos Aires (Argentina). — I. Miculicich i drugovi, Lima (Peru).
Dr. Andro Svilkos, konzul Jugoslavije, Valparaiso (Chile). — Jakas, Kokić i Ivančić, Rosario de Sta Fe (Argentina).
Jugoslavenska šumska industrija d. d., Zagreb. — Zagrebačka tvornica bačava d. d., Zagreb. — Sardina d. d., Split.